

**Аналіз регуляторного впливу
запровадження проекту наказу
«Про затвердження цін на роботи (послуги), що виконуються
центральною державними архівними установами
на договірних засадах»**

**1. Проблема й цілі, які Держкомархів намагається розв'язати
шляхом державного регулювання**

Проект наказу «Про затвердження цін на роботи (послуги), що виконуються центральними державними архівними установами на договірних засадах», підготовлений Держкомархівом, стосується 13 центральних архівних установ і має на меті замінити діючий наказ від 19.01.2004 р. № 9 з аналогічною назвою, зареєстрований Міністерством юстиції України 2 лютого 2004 року за № 145/8744.

Згідно зі статтею 35 «Платні послуги архівних установ» Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи», архіви мають право за плату надавати послуги з використання відомостей, що містяться в архівних документах, фізичним та юридичним особам.

Постановою Кабінету Міністрів України від 17.05.1998 р. № 639 був затверджений Перелік платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів (далі – Перелік), відповідно до якого державні та комунальні архівні установи можуть надавати платні послуги юридичним та фізичним особам.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2004 р. № 1608 Перелік був доповнений новими видами платних послуг, які включено в поданий на погодження проект Цін.

Ціни на послуги визначаються згідно з наказом Держкомархіву від 24.01.2001 р. № 6 «Про затвердження Порядку ціноутворення на роботи (послуги), що виконуються державними архівними установами», зареєстрованим Мін'юстом 27.02.2001 р. за № 175/5370 і повинні компенсувати витрати державних архівних установ на виконання послуг, передбачених Переліком. Перегляд цін має відбуватися при кожному підвищенні розмірів мінімальної заробітної плати і відповідному перегляді ставок заробітної плати для працівників центральних державних архівних установ.

Відповідно до зазначеного Порядку формування ціни на роботи (послуги) є розрахунком валових витрат, пов'язаних з їх виконанням.

Валові витрати на здійснення робіт (послуг) визначаються відповідно до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» та складаються з таких показників:

- витрати на оплату праці відповідно до умов оплати праці, встановлених чинними нормативними актами (включаючи доплати за зайнятість на роботах з важкими та шкідливими умовами праці);
- внески на державне пенсійне та соціальне страхування;

- матеріальні витрати, що використовуються для їх надання (вартість комунальних послуг, матеріалів, амортизація основних фондів, оренда виробничих приміщень тощо).

Проект цін має замінити попередні ціни, затверджені наказом Держкомархіву «Про затвердження цін на роботи (послуги), що виконуються центральними державними архівними установами на договірних засадах» від 19 січня 2004 р. № 9 (zareєстровано Мінюстом 02.02.2004 р. № 145/8744), оскільки протягом періоду з січня 2004 року по січень 2007 року неодноразово підвищувався розмір мінімальної заробітної плати і проводився відповідний перегляд ставок заробітної плати для працівників центральних державних архівних установ, що призвело до збільшення валових витрат на здійснення архівними установами платних робіт (послуг).

Важливість проблеми для вказаних груп полягає у більш ефективному і якісному наданні платних робіт (послуг) архівними установами, оскільки компенсуються витрати центральних державних архівних установ при здійсненні ними платних робіт (послуг).

Центральні державні архівні установи надають у користування документи Національного архівного фонду (далі – НАФ), що належать державі, територіальним громадам, фізичним та юридичним особам.

Створюючи для цього відповідний довідковий апарат центральні державні архівні установи видають архівні довідки, копії документів, задовольняють запити фізичних і юридичних осіб; повідомляють про документи, у яких містяться відомості, що можуть бути використані органами державної влади місцевого самоврядування та іншими зацікавленими сторонами.

На замовлення користувачів і відповідно до технічних можливостей архіви виготовляють ксерокопії, мікрокопії, фотокопії, цифрові копії документів, а також копії кіно-, відео-, фото-, фонодокументів, які в них зберігаються.

Слід зазначити, що на виконання ст. 5 «Соціальний захист населення від підвищення цін і тарифів» Закону України «Про ціни і ціноутворення» (із змінами) та відповідно до Порядку користування документами Національного архівного фонду України довідки, копії та інші архівні документи соціально-правового характеру надаються населенню безкоштовно.

Суб'єкти господарювання, які є замовниками послуг на платній основі, використовують надані матеріали в комерційних цілях.

Основними правилами роботи державних архівів України та Інструкцією про порядок витребування документів соціально-правового характеру для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства чітко визначено Перелік категорій запитів соціально-правового характеру, які виконуються безкоштовно. Це запити з підтвердження трудового стажу та розміру заробітної плати; довідки про репатріацію з території Польщі в Україну у 1944-1946 роках; втрату нерухомого майна під

час розкуркулення та примусового виселення на спец поселення до Сибіру та інші.

Щодо Переліку платних запитів для населення та суб'єктів господарювання, то він включає:

1. Генеалогічні запити
2. Виділення або відведення землі приватним особам та юридичним особам
3. Підтвердження прав власності на нерухоме майно
4. Написання короткої історичної довідки про населені пункти, установи, підприємства, заклади
5. Пошук та надання копій документів/рішень виконавчих органів про створення підприємства, установи чи організації
6. Підтвердження родинних зв'язків з метою отримання спадщини
7. Біографічні запити, що стосуються життя та діяльності осіб, уточнення окремих фактів біографії.

Замовниками **документів**, що зберігаються в Центральному державному архіві кінофотофонодокументів ім. Г.С. Пшеничного, є телекомпанії, які використовують їх для підготовки телепрограм або радіопередач, тобто у комерційних цілях.

Строк чинності Цін залежить від стабільності економіки в державі, наповнення держбюджету, задоволення нагальних потреб центральних **державних архівних установ** у бюджетних коштах.

Основною метою погодження представлених мінімальних цін є підвищення матеріальної зацікавленості низькооплачуваних категорій архівних працівників, росту продуктивності їх праці, а також більш повного задоволення потреб замовників.

Рівень оплати праці працівників, зайнятих виконанням платних послуг, визначений за Єдиною тарифною сіткою розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери, залишається досить низьким (додаток № 1 до Розрахунку вартості трудових витрат).

Крім того, за останні роки були скасовані мінімальні пільги з оплати праці працівників центральних архівних установ: доплата за шкідливі умови праці, підвищення на 20 % посадових окладів за особливу громадську значущість архівної установи.

Другим чинником виконання якісних послуг є створення дієвого інформаційно-пошукового апарату, тобто комп'ютерної мережі, яка зробить можливим використання величезних інформаційних ресурсів різними групами населення та суб'єктами господарювання.

Впродовж останніх років бюджетного дефіциту кошти від надання платних послуг в основному використовувались на погашення заборгованості по зарплаті та на оплату за енергоносії.

Як приклад – генеалогічні дослідження архівними установами виконуються **в невеликому обсязі**, заявникам фактично видаються архівні довідки, які підтверджують тільки факт про народження, вступу до шлюбу,

віросповідання та інші метричні дані, а ґрунтовні генеалогічні дослідження не проводяться. Трудовитрати на виконання кожного окремого генеалогічного запиту великі, для їх виконання залучаються висококваліфіковані спеціалісти, а ціни за цю послугу низькі і не відповідають світовому рівню.

Цілі державного регулювання

Проект цін розроблений для приведення розміру цін у відповідність до вимог законодавства та потреб центральних державних архівних установ, покращання їх фінансового положення, що сприятиме більш раціональному використанню коштів Державного бюджету.

Оцінка альтернативних способів досягнення цілі

В якості альтернативи до запропонованого засобу регулювання можливо розглянути питання про закріплення в законодавстві безоплатного порядку надання архівами послуг, зазначених в Переліку. Однак неможливість планування обсягів подібних робіт призведе до нераціонального використання бюджетних коштів.

Іншим альтернативним варіантом може бути законодавче (постановою Кабінету Міністрів України) закріплення базового розміру цін на такі послуги та встановлення правил їх індексації, при зміні розміру мінімальної заробітної плати, безпосередньо центральними державними архівними установами. Проте в цьому випадку постане необхідність проведення робіт з перегляду цін в кожній з центральних державних архівних установ, в той час як на сьогодні такий перегляд проводиться централізовано на рівні Державного комітету архівів України.

Ще одним альтернативним варіантом може бути залишення в дії наказу Держкомархіву України від 19 січня 2004 року № 9 «Про затвердження цін на роботи (послуги), що виконуються центральними державними архівними установами на договірних засадах», але в цьому випадку буде мати місце невідповідність існуючого визначення цін на платні роботи (послуги) діючим нормативно-правовим актам, а саме: Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», наказу Держкомархіву від 24.01.2001 р. № 6 «Про затвердження Порядку ціноутворення на роботи (послуги), що виконуються державними архівними установами» (zareestrovano Міністерством юстиції України 27.02.2001 р. № 175/5370).

Механізм, який пропонується застосувати для розв'язання проблеми

Ціни підготовлено з врахуванням розмірів посадових окладів працівників центральних державних архівних установ, визначених на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників

установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери та постанови Кабінету Міністрів України від 04.04.2007 р. № 602 «Про розмір посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1 тарифного розряду Єдиної тарифної сітки» і у відповідності до наказу Держкомархіву від 24.01.2001 р. № 6 «Про затвердження Порядку ціноутворення на роботи (послуги), що виконуються державними архівними установами». Центральні державні архівні установи будуть надавати платні роботи (послуги) в розмірі економічно обгрунтованих витрат на їх виконання, відкритості, доступності та прозорості структури цін для користувачів. У разі залишення цін на платні роботи (послуги) без змін, які є нижчими від розміру валових витрат на їх виконання, це призведе до порушення норм діючого законодавства, а саме: наказу Держкомархіву від 24.01.2001 р. № 6 «Про затвердження Порядку ціноутворення на роботи (послуги), що виконуються державними архівними установами» (zareєстровано Міністерством юстиції України 27.02.2001 р. № 175/5370) і до неякісного виконання вказаних робіт.

Обгрунтування можливостей досягнення визначених цілей

Негативними зовнішніми факторами впливу на Ціни можуть стати урядові рішення про збільшення розмірів надходжень до державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта, та інфляційні процеси у державі.

Згідно із ст. 5 «Валові витрати» Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» у валові витрати включається сума будь-яких витрат, здійснюваних як компенсація вартості робіт, але з метою доступності послуг для більшого кола замовників, зацікавлених у одержанні інформації, ціни розраховані за мінімальними тарифами і докладно викладені у Розрахунку вартості трудовитрат та плановій калькуляції цін на роботи та послуги, що виконуються архівними установами на договірних засадах.

Затвердження нових цін на роботи (послуги), що виконуються центральними державними архівними установами на договірних засадах, дозволить впорядкувати ціни на роботи (послуги), збільшити обсяги власних надходжень центральних державних архівних установ, що спрямовуються на розвиток архівної системи та часткове покриття видатків центральних державних архівних установ, пов'язаних з їх функціонуванням, утриманням та експлуатацією.

Очікувані результати прийняття акту

Запровадження регуляторного акта додаткових видатків від держави не потребує, навпаки – його запровадження надасть додаткові кошти для перерахування у держбюджет податку на додану вартість та збільшить надходження у державні цільові фонди.

Динаміка надходжень від надання платних послуг за період 2004-2006 років

Рік	Надійшло до спеціального фонду від надання платних послуг (тис. грн.)	Відраховано ПДВ в держбюджет (тис. грн.)
2004	996,6	199,3
2005	1195,1	239,0
2006	1469,9	294,0

Ціни, подані на розгляд і погодження, є найменшими: враховано лише вартість трудовитрат і плата в державні цільові фонди.

Показники результативності акту

Показниками результативності дії акту є:

- розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта – страхові внески до Фонду соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, страхові внески до Фонду соціального страхування на випадок безробіття, страхові внески до Фонду соціального страхування від нещасних випадків загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання;

- кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта – всі суб'єкти (юридичні та фізичні особи); які будуть замовляти платні роботи (послуги), окрім надання архівних довідок, необхідних для забезпечення соціального захисту громадян, надання фізичним особам для користування в читальному залі архівної установи архівних документів, що належать державі територіальним громадам, та архівних довідок судам, правоохоронним, контрольно-ревізійним органам України, а також юридичним і фізичним особам, які передали зазначені документи на зберігання, здійснюється безоплатно;

- розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта;

- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – передбачається середній рівень поінформованості юридичних та фізичних осіб за рахунок розміщення повідомлення про оприлюднення самого проекту наказу Держкомархіву України «Про затвердження цін на роботи (послуги), що виконуються центральними державними архівними установами на договірних засадах» з цим аналізом регуляторного впливу не пізніше ніж за місяць буде розміщено на сайті Держкомархіву України. Після прийняття наказу його буде оприлюднено на сайті Верховної Ради України. Крім того, юридичні та фізичні особи зможуть ознайомитись з наказом при замовленні платних робіт (послуг) у центральних державних архівних установах;

- обсяги коштів, отриманих від надання платних послуг;

- збільшення розміру коштів, що спрямовуються центральними державними архівними установами на розвиток архівної системи;

- збільшення частки коштів, отриманих від надання платних послуг, в загальному обсязі коштів, що витрачатимуться центральними державними архівними установами на покриття видатків, пов'язаних з їх функціонуванням, утриманням та експлуатацією.

Відстеження результативності Наказу буде також здійснюватись за наступними показниками діяльності:

1. Упорядкування на договірних засадах (в од. зберігання):

	Факт 2007 р.	Факт 2008 р.
управлінської документації постійного зберігання	3399	
управлінської документації тимчасового зберігання	5128	
документів з особового складу	574	
науково-технічної документації	5117	

2. Використання інформації документів НАФ

№			Факт 2007 р.	Факт 2008 р.
1.	Ініціативне інформування (документ)		56	
2.	Виконання запитів: - тематичних	запит з позитивним результатом	574 391	
3.	Виконано запитів соціально-правового характеру	запит з позитивним результатом	3555 2308	
4.	Підготовка: - виставок документів - радіопередач - телепередач - публікацій у пресі		76 12 20 84	
5.	Організація роботи користувачів у читальному залі	користувач у т.ч. іноземний	3207 388	

Крім цього, паралельно буде проводитись аналіз результативності регуляторного акту за даними бухгалтерського обліку і звітності у грошовому виразі через рік після введення в дію Наказу про Ціни.

Заходи, за допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись шляхом аналізу:

- кількості наданих платних послуг;
- обсягів коштів, отриманих від надання платних послуг;

- розміру коштів, що витратимуться центральними державними архівними установами на покриття видатків, пов'язаних з їх функціонуванням, утриманням та експлуатацією.

Обстеження буде здійснюватись шляхом обробки статистичної інформації, отриманої від кожної з центральних державних архівних установ.

Базове відстеження результативності даного регуляторного акту буде проведено до дня набрання чинності регуляторного акту.

З метою оцінки ступеня досягнення цим актом визначених цілей повторне відстеження результативності буде здійснене по закінченні бюджетного року, який почнеться після набрання актом чинності.

Після прийняття проекту акта відстеження його результативності буде здійснюватись Державним комітетом архівів України.

Голова Державного комітету

О. П. Гінзбург